

Samenwerkingsverband Sterk VO – ZO Drenthe

Bereikte resultaten

Planperiode 2022 - 2026

Bereikte resultaten uit de planperiode 2022-2026

De afgelopen jaren heeft Samenwerkingsverband Sterk VO ZO-Drenthe stappen gezet in de verdere ontwikkeling van passend, inclusiever en toekomstbestendig onderwijs voor alle leerlingen in Zuidoost-Drenthe. De resultaten laten een duidelijke beweging zien richting preventie, versterking van de ondersteuning binnen reguliere scholen, betere samenwerking met gemeenten en jeugdhulp en een verdere professionalisering van het samenwerkingsverband als organisatie.

1. Sterkere preventie en inclusiever onderwijs

Het samenwerkingsverband heeft nadrukkelijk ingezet op het voorkomen van uitval en het eerder bieden van passende ondersteuning. Daarbij zijn verschillende initiatieven ontwikkeld:

- Het project Hoogbegaafdheid (HB) heeft geleid tot een regionaal netwerk van zes scholen die gezamenlijk werken aan betere signalering, begeleiding en verrijkingsprogramma's voor hoogbegaafde leerlingen. Docenten zijn geschoold, maatwerkvoorzieningen zijn ontwikkeld en de samenwerking tussen scholen is versterkt.
- Het Preventief Ambulant Traject (PAT) is ingezet om leerlingen met complexe ondersteuningsvragen binnen het regulier onderwijs te behouden en verwijzingen naar gespecialiseerd onderwijs te voorkomen. We zien dat hier steeds minder vraag naar is, nu wordt ingezet op de context van de leerling ipv het individu.
- Via consultaties van Adviseurs Passend Onderwijs (APO) werden scholen ondersteund bij complexe ondersteuningsvragen. In 2025 werden 88 consultaties uitgevoerd. Er is sprake van een daling. Scholen zijn deskundiger geworden, de ondersteuningsstructuren zijn verbeterd en er is minder behoefte aan externe consultatie. Anderzijds zijn de besproken consultaties complexer van aard.
- Het verplichte Ouder- en Jeugdsteunpunt (OJSP) werd ingericht en biedt ondersteuning aan ouders en leerlingen. In 2025 werden 40 vragen behandeld. Dit is een relatief stabiel aantal. De vragen zijn soms i.v.m. een verhuizing (en welke school is dan geschikt). Soms ook vanwege ontevredenheid met de ondersteuning op de huidige school. Of verhelderingsvragen m.b.t. de aanvraag van de TLV.

2. Versterking van de basisondersteuning op scholen

Een belangrijke opbrengst is de verdere professionalisering van scholen zelf.

- Een in samenwerking met NHL Stenden ontwikkelde opleiding tot gedragsspecialist werd gevolgd door achttien medewerkers van diverse scholen. Deze specialisten versterken de pedagogische kwaliteit en ondersteunen collega's bij gedragsvraagstukken. Vanwege het succes is het traject een 2^e jaar voortgezet.
- In 2025 is na intensief overleg consensus bereikt over de normen voor basisondersteuning binnen ons samenwerkingsverband. De definitieve beschrijving van de basisondersteuning vormt nu de basis voor kwaliteitsbewaking en visitaties.

3. Uitbouw van een dekkend ondersteuningsnetwerk

Voor leerlingen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning is het aanbod verder uitgebreid en versterkt.

- Er is een krimpopdracht afgesproken voor RENN4. De schoolbesturen verbonden zich hieraan om minder leerlingen te verwijzen, en daardoor meer middelen in de reguliere school te houden. Waar eerst leek dat succesvol was door een verminderde instroom in RENN4, blijkt dat er leerlingstromen zijn ontstaan naar vso-scholen buiten onze regio. Er is analyse nodig om de oorzaken helder te krijgen.

- Door trajectgroepen, PAT-trajecten, IASSo, VO-VSO-samenwerking en inclusieve leeromgevingen wordt gewerkt aan het beperken van onnodige uitstroom naar het speciaal onderwijs.
- Het samenwerkingsverband investeerde in initiatieven als trajectgroepen op het snijvlak van regulier en speciaal onderwijs om leerlingen in het reguliere onderwijs te behouden. Dit blijkt succesvol te zijn in het voorkomen van aanvragen TLV, maar ook de terugplaatsing van leerlingen vso naar vo.
- Het arrangement IASSo voor havo- en vwo-leerlingen met ASS- en/of angstproblematiek groeide uit tot een stabiele voorziening met circa 50 leerlingen. Er lijkt sprake van een toenemende groep jongeren met internaliserende problematiek en scholen ervaren moeite om deze doelgroep volledig binnen de reguliere setting te begeleiden. Scholen zijn zich hiervan bewust. Met scholing en versterking van de expertise wordt eraan gewerkt om meer ruimte in de eigen school te organiseren. Zodat leerlingen niet van school hoeven te wisselen.
- De samenwerking tussen regulier voortgezet onderwijs en VSO werd versterkt via het project VO-VSO, gericht op het beter benutten van expertise en het ontwikkelen van gezamenlijke voorzieningen.
- In 2025 werd deelname toegekend aan het landelijke Experiment Inclusieve Leeromgeving, waarin Esdal College en VSO De Atlas samenwerken aan inclusiever onderwijs voor leerlingen uit het VSO. Er zijn goede resultaten behaald m.b.t. instroom van leerlingen terug in het regulier VO. En andersom is het niet nodig geweest om voor leerlingen een TLV aan te vragen door het werken in deze groep. De goede resultaten waren aanleiding voor een andere VO-school om ook zo'n trajectgroep te starten.

4. Aanpak thuiszitten en schoolaanwezigheid

De aandacht verschoof van uitsluitend verzuimregistratie naar het actief bevorderen van schoolaanwezigheid.

- Er is een gezamenlijke definitie van "thuiszitter" vastgesteld en een uniforme werkwijze voor dataverzameling ontwikkeld.
- De Indigo-verzuimmodule werd ingevoerd om verzuim beter te registreren en te monitoren.
- Het project Wel in Ontwikkeling hielp jongeren met een vrijstelling of langdurige uitval weer richting onderwijs of ontwikkeling. Van de eerste vijf deelnemers is 40% teruggeleid naar onderwijs en bevindt 40% zich in een passend ontwikkeltraject.
- Het samenwerkingsverband speelde een actieve rol bij de landelijke afbouw van JeugdzorgPlus en de terugkeer van jongeren naar onderwijs dicht bij huis. Alle jongeren uit de regio die in JeugdzorgPlus verbleven waren in beeld en werden actief begeleid bij terugkeer.
- Het samenwerkingsverband participeert in de ontwikkeling van de Digitale School Drenthe, bedoeld als tijdelijke onderwijsvoorziening voor thuiszittende leerlingen. Dit is gezamenlijk opgezet. De pilot liet zien dat een moeilijk bereikbare doelgroep beter kan worden ondersteund. Dat biedt perspectief om deze interventie ook in onze regio in te zetten.

5. Versterkte samenwerking met gemeenten en jeugdhulp

Het samenwerkingsverband heeft zijn netwerkfunctie verder uitgebouwd.

- Intensieve samenwerking vond plaats binnen LEJA's, OOGO's, DOA-overleggen, arbeidsmarktregio's, MBO-partners, jeugdhulporganisaties en gemeenten.
- Er is gewerkt aan gezamenlijke oplossingen voor thuiszitters, vroegtijdig schoolverlaten en de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp. We merken dat dit veel maatwerk vraagt, maar ook een goede afstemming met elkaar. Dit kan nog beter worden ingevuld. Het lijkt of jeugdhulp en onderwijs met eigen plannen werken, zonder samenhang of versterking.

6. Professionalisering van kwaliteitszorg en bestuur

Onder invloed van een inspectieonderzoek in 2024 heeft het samenwerkingsverband grote stappen gezet in kwaliteitszorg, monitoring en verantwoording.

- Samen met schoolleiders en bestuurders zijn concretere en meetbaarder doelstellingen geformuleerd in het nieuwe ondersteuningsplan.
- We hebben gewerkt met dashboards voor leerlinggegevens, TLV's, samenwerking en financiën, in combinatie met de kwaliteitskalender. Het bleek dat de kwaliteitskalender niet het overzicht bood dat we hadden verwacht. De doelstellingen uit het voorgaande plan waren te vaag beschreven, waardoor monitoring van de voortgang lastig was. Bovendien had het te weinig draagvlak. Scholen voelden zich niet betrokken bij de totstandkoming. Dit is meegenomen in de totstandkoming van het huidige ondersteuningsplan.
- De TLV-route is herzien en vastgelegd in een vernieuwd handboek Ondersteuning, waardoor aanvragen transparanter en onafhankelijker zijn geworden. Er is een ondersteuningsroute onderwijs vastgesteld, die scholen duidelijk maakt welke stappen worden gezet vóór een aanvraag van de TLV kan worden gedaan.
- Er is geïnvesteerd in de samenwerking tussen scholen. Door dialoog te voeren over de verantwoording, effectieve en doelmatige inzet van de middelen en het aanscherpen van formats om projectmiddelen aan te vragen. Er zijn kenniskringen ingezet om ervaringen te delen, te leren van en met elkaar en om mee te denken over de doelen in het nieuwe ondersteuningsplan.
- Met de beleidsmedewerkers van de gemeentes is gesproken over de samenhang van de ambities in het samenwerkingsverband en de werkagenda van de gemeentes. Zodat er samenhang in doel, taal en ambitie is.

Conclusie

Sterk VO ZO-Drenthe heeft in de afgelopen planperiode aantoonbare vooruitgang geboekt in de ontwikkeling van passend en inclusiever onderwijs. Er is nog geen duidelijke dalende trend zichtbaar in de behoefte aan VSO-cluster 4. De ambitie om meer leerlingen binnen het reguliere onderwijs te houden is nog in ontwikkeling en vraagt aandacht voor de komende jaren. Anderzijds kunnen we ook concluderen dat een verdere groei van het VSO is uitgebleven. Wat gezien de toenemende ondersteuningsvragen al als een positief resultaat kan worden beschouwd. De groei van PrO staat enigszins op gespannen voet met de doelstelling dat meer leerlingen met basisondersteuning kunnen worden opgevangen in regulier onderwijs. We analyseren waar deze groei vandaan komt.

Het samenwerkingsverband beschikt over een sterker ondersteuningsnetwerk, een betere samenwerking met gemeenten en jeugdhulp, meer expertise binnen reguliere scholen en een stevigere kwaliteitszorg. Tegelijkertijd werken we door aan verdere inclusie, het terugdringen van thuiszitten en een meer datagestuurde kwaliteitscultuur. De ambities en doelen van het nieuwe ondersteuningsplan sluiten hier op aan.